

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

29 decembrie 2014

V.V. nr. 075

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

Onorată Curte,

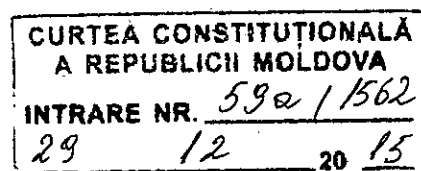
Prin prezenta, din numele autorilor sesizării nr. 59a din 28 decembrie 2015, în temeiul art. 31-31 și 50 din Codul jurisdicției constituționale solicităm completarea sesizării cu următoarea solicitare:

Solicităm, interpretarea oficială a termenului „desemnează” prevăzut la art. 98 alin. (1) din Constituție raportat la art. 60 alin. (1), art. 63 alin. (1), art. 66 lit. D), art. 68 alin. (1), art. 77 alin. (2), art. 85 alin. (2), art. 88 lit. D) și art. 103 alin. (1) din Constituție.

Argumente suplimentare legate de completarea solicitării de interpretare.

Considerăm că prin emiterea Decretului privind desemnarea domnului Ion Sturza în calitate de candidat la funcția de Prim-ministru, Președintele Republicii Moldova a interpretat art. 98 alin. (1) din Constituție în sensul în care ar avea o competență discreționară de a numi candidatul pentru funcția de Prim-ministru, interpretare pe care o considerăm contrară sensului real al termenului „desemnează” prevăzut de art. 98 alin. (1), coroborat cu art. 60 alin. (1), art. 63 alin. (1), art. 66 lit. D), art. 68 alin. (1), art. 77 alin. (2), art. 85 alin. (2), art. 88 lit. D) și art. 103 alin. (1) din Constituție.

Avînd în vedere că Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și că Președintele desemnează după consultarea fracțiunilor

parlamentare, un candidat pentru funcția de prim-ministru, în opinia noastră rezultă mai multe aspecte importante pentru sesizare care trebuiau respectate.

Astfel,

1. Președintele Republicii Moldova nu a ținut cont de candidaturile avansate de către fracțiunile parlamentare chemate la consultări, în ciuda faptului că:

a) Rolul formațiunilor parlamentare chemate la consultarea cu Președintele nu este unul strict informativ pentru deținătorul acestei funcții;

b) Republica Moldova este o republică parlamentară, în care Parlamentul pune în operă, prin opțiunile sale voința populară;

c) Orice analiză a activității și propunerilor parlamentare trebuie să pornească de la prezumpția stabilită de art. 68 alin. (1) din Constituție potrivit căreia, în exercitarea mandatului, deputații sunt în serviciul poporului;

d) Voința populară pusă în operă de către Parlament se manifestă inclusiv prin faptul că acesta aprobă direcțiile principale ale politicii interne și externe a statului;

e) Aprobarea direcțiilor principale ale politicii interne și externe a statului este manifestată în special prin avansarea unor candidaturi de către fracțiunile parlamentare invitate la consultările cu Președintele, în vederea desemnării unui candidat pentru funcția de prim-ministru;

f) Candidatura domnului Sturza nu a fost avansată de către fracțiunile parlamentare prezente în cadrul consultărilor cu Președintele în vederea desemnării unui candidat pentru funcția de Prim-ministru;

g) Candidatura domnului Ion Sturza a reprezentat un efect al unei „numiri”, iar nu al unei „desemnări”, întrucât Președintele nu a ținut cont de candidaturile avansate de către fracțiunile parlamentare chemate la consultări;

h) Nu întîmplător Constituția Republicii Moldova utilizează, în cadrul atribuțiilor exercitate de către Președinte, verbul „a numi” – la art. 88 lit. d) și verbul „a desemna” la art. 98 alin. (1);

i) Dacă Președintele poate numi anumite persoane în funcții publice, în mod discreționar, sub rezerva condițiilor prevăzute de lege, acesta nu poate numi candidatul pentru funcția de Prim-ministru în mod discreționar;

j) Președintele țării reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării, prin urmare trebuie să respecte construcția constituțională a Republicii Moldova, inclusiv caracterul de regim politic parlamentar al acesteia;

k) Faptul că Președintele asimilează desemnarea cu numirea și desemnează candidatul la funcția de Prim-ministru despre care consideră că are calitățile optime pentru funcția de prim-ministru reprezintă o ignorare a întregii construcții constituționale a Republicii Moldova și, deci, a ordinii constituționale.

2. Președintele Republicii Moldova nu a interpretat cu bună-credință prevederile constituționale relevante atunci când a adoptat decretul privind desemnarea domnului Ion Sturza la funcția de Prim-ministru, odată ce:

- Consultarea fracțiunilor parlamentare poate conduce la avansarea de către acestea a uneia sau mai multor candidaturi, iar Președintele RM trebuie să desemneze o candidatură propusă de către fracțiunile parlamentare care nu ar atrage blocaje instituționale din culpa lui;

- Potrivit art. 63 alin. (1) din Constituție, Parlamentul este ales pentru un mandat de 4 ani. Mandatul de 4 ani reprezintă regula, iar Președintele trebuie să acționeze cu bună credință în vederea protejării acestei reguli și nu să desemneze un candidat la funcția de prim-ministru contrar propunerilor fracțiunilor politice. Desemnarea unui alt candidat decât cel/cei propuși de fracțiunile parlamentare creează premisele dizolvării Parlamentului, în cazul în care nu este acordat votul de încredere al Parlamentului în termen de 45 de zile de la prima solicitare sau dacă sunt respinse cel puțin două solicitări de investitură;

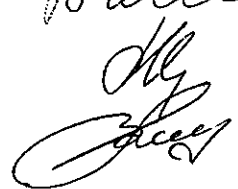
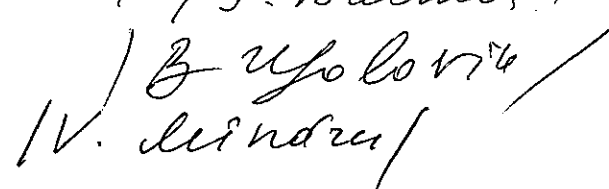
- Președintele trebuie să acționeze astfel încât să respecte importanța partidelor politice parlamentare pe plan constituțional, nu să le-o nege, contrar principiilor democrației și pluralismului politic;

- Guvernul este o emanație a Parlamentului, dat fiind faptul că acesta îi acordă votul de încredere, iar mandatul său este legat de mandatul Parlamentului. Guvernul își exercită mandatul până la data validării alegerilor pentru un nou Parlament. Votul de încredere trebuie acordat, prin definiție, unui candidat în care fracțiunile parlamentare au încredere. În sens constituțional, o persoană care nu a fost propusă de către fracțiunile parlamentare pentru a fi candidatul desemnat de către Președintele RM pentru funcția de prim-ministru nu este o persoană de încredere;

- Scopul dispozițiilor art. 98 alin. (1) din Constituție este formarea Guvernului, a unui Guvern aprobat de Parlament într-un termen cât mai scurt, pentru eliminarea stărilor de incertitudine și incapacitățile unui Guvern în exercițiu. Complicând situația, Președintele nu acționează pentru realizarea acestui deziderat;

- Președintele Republicii Moldova trebuie să desemneze candidatura sau una dintre candidaturile propuse de către fracțiunea (fracțiunile) parlamentară majoritară în cadrul consultărilor despre care se presupune că îi va fi acordat votul de încredere, împreună cu Guvernul pe care îl conduce, în termenul cel mai apropiat.

Cu stimă,

 / Butuc B.S.
 / P. Bălcă
 Bălcă / G. Bălcă
 / Bălcă
 / V. Bălcă